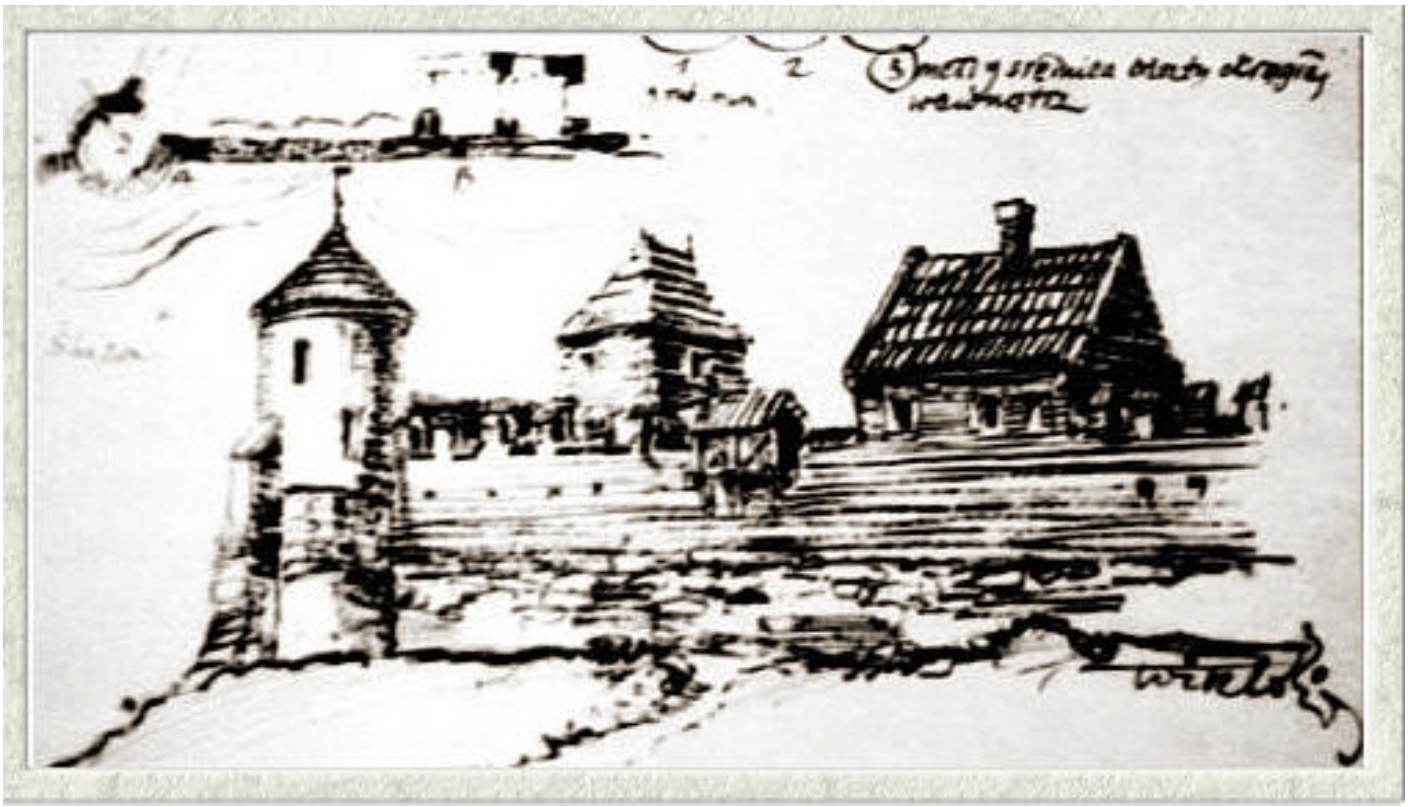
Opublikowano na *Miasto Hrubieszów* (https://miasto.hrubieszow.pl)

Historia miasta

Hrubieszów (aż do 1802 r. Rubieszów) to najdalej wysunięte na wschód miasto Polski. Położone jest nad Huczwą, dopływem Bugu, w odległości 5 km od granicy z Ukrainą. Pierwsza wzmianka o Hrubieszowie pochodzi z 1254 r., jako osadzie wśród lasów, posiadającej dwór myśliwski. Rolę stanicy myśliwskiej będzie pełnił jeszcze w czasach jagiellońskich, co zostało uwieńczone w jego herbie przedstawiającym jelenią głowę, między rogami której umieszczone są dwa krzyże.

Duże znaczenie dla miasta miał przywilej wydany przez Kazimierza Jagiellończyka nakazujący zmierzającym z Rusi na Mazowsze, Śląsk i Wielkopolskę wybieranie drogi przez Hrubieszów. Pomyślny rozwój przerwały najazdy Tatarów, którzy w latach 1498 - 1626 wielokrotnie grabili i niszczyli miasto. Ostatni napad Tatarów na Hrubieszów miał miejsce w 1672 roku wtedy to rozgromił ich Jan III Sobieski. W wyniku I rozbioru Rzeczypospolitej Hrubieszów znalazł się w zaborze austriackim. W 1800 roku wsie dawnego Starostwa za pośrednictwem Aleksandra i Anny z Zamoyskich, Sapiechom zakupił ks. Stanisław Staszic i założył tu Ą□□□□□□□□□□ Rolnicze Hrubieszowskie A□ organizację spółdzielczą z ideą wzajemnej pomocy, dbającą o wychowanie młodzieży. Była to pierwsza w Europie organizacja przedspółdzielcza, działająca do 1945 r. W połowie XIX w. był drugim co do wielkości, po Lublinie, miastem guberni lubelskiej. Miasto rozwijało się szybko, w 1909 r. liczyło 15 tys. mieszkańców. Od początku swego istnienia było miastem wielokulturowym, obok Rusinów i Polaków, już od XV w., osiedlili się tutaj Żydzi. W 1915 r. do Rosji przymusowo ewakuowano ludność prawosławną. W 1920 przez pewien czas mieścił się tu sztab słynnej 1 Armii Konnej Siemiona Budionnego, która pod Hrubieszowem przekroczyła Bug. W dniu 31 sierpnia na polach między Komarowem a Walicą Śniatycką ułani gen. Józefa Hallera rozbili kozackie dywizje. Jako świadectwa tych walk pozostały mogiły poległych żołnierzy WP na cmentarzu wojennym.

Okres II wojny światowej boleśnie dotknął mieszkańców Hrubieszowa, ale oni dzielnie stawiali opór najeźdźcom. We wrześniu 1939r. dwukrotnie zmieniały się władze okupacyjne. 14 września 1939 r. wkroczyły tu wojska niemieckie, a 17 września oddziały Armii Czerwonej. W październiku powrócili Niemcy i wprowadzili w mieście terror dokonując licznych egzekucji. Z Niemcami współpracowali nacjonaliści ukraińscy, wykazujący się szczególną aktywnością. Walki nasiliły się w 1943 r., a rezultatem było spalenie niemal wszystkich wsi polskich i ukraińskich między Bugiem a Huczwą.

Tragedię okupacyjną ludności Hrubieszowa upamiętniają pomniki i tablice pamiątkowe. Na terror mieszkańcy odpowiedzieli zorganizowanym ruchem oporu. Początek ruchu podziemnego dali oficerowie i podoficerowie 2 pułku Strzelców Konnych. Z niego wywodził sie walczący do poł. 1940r. mjr Henryk Dobrzański "Hubal". Działały tu: Tajna Armia Polska, Służba Zwycięstwu Polski, ZWZ. W lutym 1942r. powstała AK. Powiat Hrubieszowski był jednym z obwodów Inspektoratu Zamojskiego AK. Obwód podzielony został na rejony, w jednym z nich w IV rejonie AK Południe walczył kilkusetosobowy oddział BCH "Rysia", zamordowanego już po wyzwoleniu w Kryłowie. Za zasługi w walce z okupantem Hrubieszów został odznaczony w 1977 r. Krzyżem Grunwaldu II klasy.

Hrubieszów liczy obecnie ponad 17 tys. mieszkańców i jest najdalej na wschód wysuniętym Polskim miastem w Uni Europejskiej. Jako stolica powiatu spełnia funkcje lokalne i regionalne, stanowi centralny ośrodek kultury i oświaty Ziemi Hrubieszowskiej. Położenie miasta przez które przepływa rzeka Huczwa zaprasza do odpoczynku i poznania przygranicznej kultury, zabytków i przyrody wschodniej Lubelszczyzny.

Fot. - Miejska Biblioteka Publiczna w Hrubieszowie (MBP), Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej (CATL). Więcej zdjęć dostępnych na stronie http://catl.mbphrubieszow.pl [1]

URL źródłowy: https://miasto.hrubieszow.pl/node/415?nopaging=1

Odnośniki

[1] https://osa.archiwa.org/archiwa/PL_2024